

Dat zeg ik!

T7.1

Opdracht: Maak een scène met een dialoog erin.

Groep:	7
Tijdsduur:	60 minuten + tijd extra opdracht
Kijken:	10
Maken:	45
Verwoorden:	5
Materialen:	Kaartjes met dialoges (bijlage 12) en kaartjes met Situaties (bijlage 13).
Spelelementen:	Verbaal en non-verbaal. Dialoog.

Kijken!

Vorbereiding

- Bedenk welk KIJK- en LUISTER-leerdoel je wilt benadrukken:
  - Leerlingen herkennen verschillende speelstijlen zoals drama, komedie, pantomime en hoorspel.
  - De leerlingen herkennen spelelementen zoals tableau vivant, rolobbouw, handeling, tijd, ruimte.
  - Leerlingen luisteren naar een (zelfgemaakt)verhaal.
  - Leerlingen weten wat een dialoog is.

Lessuggestie

Opwarming 1. Follow the leader.

De leerlingen slingeren op muziek in een rij door de ruimte, waarbij de leerling die vooroploopt op een bepaalde manier (huppelend, klappend, hinkelend) loopt. Alle anderen doen dat na. Op het signaal van de leerkracht gaat de voorste leerling naar achteren en de leerling die nu voorop loopt geeft de beweging aan.

Eventueel kun je twee rijen maken die tegelijkertijd slingeren.

Opwarming 2. Woordrijgen.

Om de beurt één woord zeggen tot er een kloppende zin ontstaat. Na een kloppende zin zegt de volgende 'Punt.

Dan nieuwe zin maken, etc., tot er een verhaal ontstaat.

Leg de leerlingen uit wat een dialoog is en wat een verhaal is.

Geef voorbeelden. Verbaal en non-verbaal.

Speel voor aan de leerlingen dat je ergens op wacht zonder tekst, maar laat zien dat je bijvoorbeeld nerveus, ongeduldig, boos of verdrietig bent.

Vraag na of de leerlingen zien wat je uitdrukt?

Herhaal dit een paar keer.

Maken!

Vorbereiding

- Bedenk welk MAAK-leerdoel je wilt benadrukken en wat hiervoor nodig is.
  - Leerlingen kunnen een toneelscène maken met gebruik van dialogen en vaste tekst.
  - Leerlingen kunnen een scène spelen in verschillende speelstijlen, zoals drama, komedie, pantomime en hoorspel.
  - Leerlingen kunnen een scène maken met gebruik van de vijf W's wie wat waar wanneer waarom.
  - Leerlingen kunnen in een scène gebruik maken van de hoge en lage status.
  - Leerlingen kunnen uit verschillende scènes een groter toneelstuk maken en opvoeren voor publiek.

Instructie

Spel 1. Wachten

1. Speler A speelt in een bepaalde ruimte dat hij op iets of iemand wacht. Hij benoemt het niet.
2. Zorg dat de speler ook de ruimte waarin hij zich bevindt goed uitbeeldt en vervolgens met emotie en handelingen laat zien waarop hij wacht.
3. Als een andere speler (B) aan de kant denkt te weten waarop speler A wacht, mag het in de scène stappen met het denkbeeldige voorwerp of als de persoon waarop speler A wacht.
4. Is het niet goed, dan speelt speler A-speler B weer weg en mag iemand anders uit het publiek instappen als hij het weet.
5. Als het juiste voorwerp 'gebracht' wordt, of de juiste persoon in het spel stapt, zegt speler A 'Dank je wel' en is het spel afgelopen.

Spel 2. Waarom?

1. Ieder tweetal krijgt onderstaande dialoog op een kaartje (bijlage 12).
2. De leerlingen bedenken er een emotie erbij.
3. Ze spelen de scène met deze emotie.
4. Let erop dat ze goed de tijd nemen tussen de zinnen door om de emotie goed uit te beelden.

A: Je begrijpt zeker wel waarvoor ik kom?

B: Ja, dat hadden we zo afgesproken.

A: Je kunt er nu niet meer onderuit.

B: Nee, dat weet ik. Moet ik nu echt?

5. Laat de leerlingen dezelfde scène nog een keer spelen met één van de volgende situaties in gedachten en de reden voor de emotie (bijlage 13).
  - De politie komt een verdachte thuis ophalen.
  - Iemand wordt opgehaald om te gaan trouwen.
  - Iemand gaat op reis, misschien wel emigreren.
  - Iemand wordt opgehaald om geopereerd te worden.
  - Iemand gaat een prijs in ontvangst nemen.
  - Iemand doet mee aan een bokswedstrijd op de kermis
  - Iemand doet mee aan een schoonheidswedstrijd.

Showtime!

De leerlingen zitten aan een kant van het lokaal als publiek. Richt de rest van het lokaal in zodat er voldoende ruimte is om te spelen. Leg vervolgens uit dat het tijdens de presentaties van de scènes, net zo gaat als in het echte theater. Je bent dus stil tijdens het optreden van de ander. Voor vragen en opmerkingen is er tijd na het spel. De scène begint pas als het publiek stil is en de spelers klaar zijn. 'Is het publiek stil? Zijn de spelers er klaar voor? ACTIE!'

Als het groepje gespeeld heeft, vraag ze dan om nog even te blijven staan terwijl je aan de leerlingen een aantal vragen stelt die te maken hebben met de opdrachten die aan het spel verbonden waren. (Zie reflectie en verwoorden)

De reflectie komt voor een deel dus direct na de gespeelde scène en niet per se aan het einde van de les.

Als de vorige opdracht goed ging en er nog tijd over is (of op een ander moment als vervolg les) kun je de volgende opdracht met de leerlingen doen.

Extra Opdracht: Tekst uitschrijven en dialogen maken.

1. De leerlingen schrijven nu de verhaallijn van hun gespeelde scène op.
Beschrijf dus wat er gebeurt en ook de handelingen.
2. Schrijf vervolgens de dialogen zoals ze in de reeds gespeelde scène gezegd zijn en vul ze aan met meer tekst.
3. Speel nu de scène nog eens voor publiek en houd je zoveel mogelijk aan de geschreven tekst.

Verwoorden!

Vorbereiding

- Bedenk welk VERWOORD-leerdoel je wilt benadrukken:
  - De leerling geeft en ontvangt feedback en geeft suggesties hoe de feedback te verwerken in een vervolg spelopdracht.
  - De leerling kan een mening geven en formuleren n.a.v. een toneelvoorstelling.
  - De leerling kan reflecteren op vormen van drama uit eigen en andere culturen. En kan het dramatische effect van het gebruik van o.a. muziek, licht, decor, etc. benoemen.
  - De leerling maakt gebruik bij het bespreken van drama van de volgende begrippen: emotie en spanning, verbaal en non-verbaal, generale en première.

Reflectie

- Kon je aan de lichaamstaal(non-verbaal) zien wat de emotie was en waarop iemand wachtte?
- Lukte het om de dialoog uit je hoofd te leren?
- Kon je in spel 2 zien waarom er op een bepaalde manier gespeeld werd? Was het duidelijk wat er aan de hand was?
- Kon je dat zien of ook horen aan de tekst?

Beoordeling

Om de leerlingen eventueel te beoordelen kun je gebruik maken van de bijlage 3.

